

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу
ІВНЗ «КІДМУ КПУ»

В.В. Кошолап

В.В. Кошолап

2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОТАРІАТ УКРАЇНИ

галузь знань **0304 «Право»**

спеціальність **5.03040101 «Правознавство»**

форма навчання **денна**

(Шифр за ВПП 8)

Кіровоград – 2015 рік

Робоча програма «Нотаріат України» для студентів спеціальності 5.03040101
«Правознавство»

Розробник: голова циклової комісії з бухгалтерського обліку коледжу ПВНЗ
«КІДМУ КПУ» Ушакова-Кирпач І. М.

Робоча програма затверджена на засіданні на засіданні циклової комісії з
правознавства коледжу ПВНЗ «КІДМУ КПУ»

Протокол від 1.09 2015 року № 1

Директор Коледжу ПВНЗ «КІДМУ КПУ» (В.В. Кошолоп)

(підпис)

1 09 2015 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут
державного та муніципального управління Класичного приватного
університету»

Протокол від 01 09 2015 року № 1

01 вересня 2015 року

Голова Г. Ю. Шаркова

© Коледж ПВНЗ «КІДМУ КПУ», 2015 рік

© Ушакова-Кирпач І.М., 2015 рік

АНОТАЦІЯ

У правовій системі нотаріат відіграє значну роль як орган безспірної цивільної юрисдикції та превентивного правосуддя. Роль нотаріату в Україні зростає. Це обумовлюється розвитком цивільного обігу, розширенням кола об'єктів приватної власності та зростанням потреби у ефективній та високопрофесійній діяльності нотаріусів

У зв'язку з підвищенням значущості нотаріату особливі вимоги пред'являються не тільки до нотаріальної діяльності, а й до особи нотаріуса. У своїй діяльності нотаріуси реалізують основні завдання нотаріату та належать до органів, що виконують нотаріальні функції.

Нотаріат як інститут позасудового превентивного захисту своєю діяльністю має сприяти досягненню завдань правосуддя, запобігаючи виникненню судових спорів шляхом попередження порушення цивільних прав та інтересів, забезпечення їх належної реалізації.

Конституція України (ст.59) гарантує кожному громадянину право на отримання кваліфікованої правової допомоги. Нотаріат поряд з іншими інститутами забезпечує реалізацію цього конституційного права громадян, при цьому предмет його діяльності обмежений рамками безспірної цивільної юрисдикції.

Нотаріат є інститутом, що забезпечує охорону й захист прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб шляхом вчинення нотаріальних дій від імені держави. Нотаріальна діяльність спрямована на надання офіційної вірогідності юридичним правам, фактам і документам. Предмет діяльності нотаріату специфічний, оскільки нотаріальна форма охорони й захисту відрізняється від інших форм. Вона спрямована не на безпосередній захист, а на

Предметом курсу є поняття та сутність інституту нотаріату, юридична природа нотаріальних правовідносин, організаційна побудова нотаріату в Україні, нотаріальний процес та його особливості.

Метою дисципліни є ознайомити майбутніх фахівців з роллю нотаріусів у суспільному житті, з принципами діяльності нотаріату, системою нотаріальних органів, із загальними правилами посвідчення угод та завданнями нотаріату.

Викладання дисципліни «Нотаріат України» має на меті розкрити організаційні основи діяльності нотаріату, ознайомити з нотаріальним процесом та його принципами, ознайомити з загальними правилами вчинення нотаріальних дій.

Успішному засвоєнню даної дисципліни сприяє проведення практичних занять.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НОТАРІАТ УКРАЇНИ»

Курс: Підготовка (бакалаврів, магістрів, підвищення кваліфікації)	Напрям, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2,5</p> <p>Модулів: 2</p> <p>Змістових модулів: 3</p> <p>Загальна кількість годин: 90</p> <p>Кількість тижневих годин: 2,0</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи – 5,0</p>	<p>Шифр та назва напрямку 0304 Право</p> <p>Шифр та назва спеціальності 5.03040101 Правознавство</p> <p>Освітньо- кваліфікаційний рівень Молодший спеціаліст</p>	<p>За вибором</p> <p>Рік підготовки: 2</p> <p>Семестр: 4</p> <p>Лекції: 16 годин</p> <p>Практичні заняття: 16 годин</p> <p>Самостійна робота: 58 годин</p> <p>Вид контролю: Залік</p>

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Нотаріат України» – надбання студентами фундаментальних знань у галузі нотаріального процесу, отримання навичок і вмінь у сфері охорони та захисту майнових і особистих немайнових прав та охоронюваних законом інтересів громадян.

Вивчення курсу «Нотаріат України» передбачає, що в результаті кожний студент повинен:

знати:

- джерела нотаріального процесу;
- основні напрямки нотаріальної діяльності при охороні й захисті прав фізичних та юридичних осіб;

- принципи нотаріального провадження;
- місце нотаріального процесу в правовій системі України;
- професійні права та обов'язки нотаріуса;
- організаційну побудову нотаріального процесу в Україні;
- компетенцію нотаріальних органів та посадових осіб щодо вчинення нотаріальних дій;
- загальні правила вчинення нотаріальних дій;
- особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій.

Уміти:

- орієнтуватися в системі законодавства України про нотаріат та знаходити в ньому необхідну для конкретного випадку норму;
- аналізувати нормативні акти, що стосуються нотаріальної діяльності та застосовувати їх у своїй практичній діяльності;
- тлумачити норми Закону України «Про нотаріат»;
- вчиняти нотаріальні дії;
- складати проекти угод і заяв;
- виготовляти копії документів та виписки з них;
- давати пояснення з питань вчинення нотаріальних дій і консультації правового характеру;
- розв'язувати практичні завдання, що виникають при застосуванні норм права до конкретних практичних ситуацій та складати відповідні документи;
- роз'яснювати особам, які звернулись за вчиненням нотаріальної дії, їх права і обов'язки, а також попереджати про наслідки вчинюваних нотаріальних дій.

Основні завдання дисципліни:

- практичне оволодіння нотаріальною термінологією;
- набуття знань з теоретичних основ нотаріального процесу;
- вивчення поняття і правової природи нотаріату;
- забезпечення розуміння студентами правової атмосфери нотаріату;
- засвоєння правил та особливостей нотаріального провадження.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні

Зміст, предмет і завдання нотаріальної діяльності. Основні терміни і поняття нотаріального процесу: "нотаріальний процес", "нотаріальна процедура", "нотаріальне провадження", "нотаріальна дія" тощо. Основні функції теорії нотаріального процесу. Методи правового регулювання нотаріального процесу. Сутність і класифікація принципів діяльності органів нотаріату: законність, принцип дотримання таємниці вчинення нотаріальних дій, принцип сприяння у здійсненні прав і законних інтересів, принцип мови нотаріального діловодства, принцип диспозитивності та обґрунтованості нотаріальних дій.

Тема 2. Нотаріальний процес

Поняття нотаріального процесу та його характерні ознаки, структурний зміст. Елементи нотаріального процесу: суб'єкти, стадії і провадження. Суб'єкти нотаріального процесу та їх класифікація. Система та компетенція нотаріальних органів. Нотаріальні дії, які вчиняються у державних нотаріальних конторах. Компетенція приватного нотаріуса. Нотаріальні дії, які вчиняють посадови особи органів місцевого самоврядування, та консульських установ України, а також компетенцію посадових осіб щодо засвідчення заповітів і довіреностей, що дорівнюються до нотаріально посвідчених. Порядок призначення на посаду та звільнення з посади нотаріуса.

Стадії нотаріального процесу: обов'язкові та додаткові. Види нотаріальних проваджень. Предмет нотаріальної діяльності у цих видах нотаріальних проваджень. Зміст стадії порушення нотаріальної справи. Зміст стадії підготовки до вчинення нотаріальної дії та розгляду справи по суті. Поняття та система принципів нотаріального процесу.

Кваліфікаційні комісії нотаріату. Стажування осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю та підстави його анулювання. Нотаріальне діловодство і звітність.

Тема 3. Загальні правила вчинення нотаріальних дій

Місце і строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій. Порядок оскарження нотаріальних дій та відмови в їх вчиненні. Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії. Перевірка правоздатності та дієздатності осіб, які вчиняють угоди. Перевірка справжності підписів на документах. Вимоги до документів, які подаються для вчинення нотаріальних дій. Нотаріальні акти. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії. Нотаріальне діловодство. Видача дублікатів документів. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.

Тема 4. Посвідчення безспірних фактів

Основні правила посвідчення правочинів. Зміст, значення, правові наслідки правочинів. Порядок посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності. Загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна. Особливості посвідчення договорів ренти, довічного утримання, шлюбного договору, договорів застави (іпотеки), заповітів, довіреностей, фактів. Юридичне значення засвідчення правильності копій документів і витягів з них, засвідчення справжності підпису на документах, правильності перекладу. Випадки і порядок прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів. Правила оформлення акта про морський протест.

Тема 5. Посвідчення безспірних прав

Основні правила посвідчення правочинів. Зміст, значення, правові наслідки правочинів. Порядок посвідчення правочинів щодо розпорядження

часткою нерухомого майна в спільній власності. Загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна. Особливості посвідчення договорів ренти, довічного утримання, шлюбного договору, договорів застави(іпотеки), заповітів, довіреностей, фактів. Юридичне значення засвідчення правильності копій документів і витягів з них, засвідчення справжності підпису на документах, правильності перекладу. Випадки і порядок прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів. Правила оформлення акта про морський протест.

Тема 6. Нотаріальні дії, спрямовані на надання документам виконавчої сили

Вчинення виконавчих написів. Умови вчинення виконавчого напису. Порядок стягнення заборгованості у безспірному порядку за виконавчим написом. Зміст виконавчого напису як нотаріального акта. Вчинення протесту векселів. Порядок вчинення протесту векселя у неплатежі, неакцепті, не датуванні акцепту.

Пред'явлення чеків до платежу і посвідчення несплати чеків.

Тема 7. Нотаріат та охорона приватних прав

Нотаріальна охорона права власності. Підстави набуття та припинення права власності: первісні і похідні (правочини, приватизація)

Нотаріальна охорона зобов'язальних прав. Банківська гарантія. Застава та її види: пряма застава(заклад), непряма (іпотека) застава товарів в обороті, застава цінних паперів, застава в зовнішньоекономічному обороті. Нотаріальна охорона спадкових прав. Нотаріальна охорона сімейних прав. Об'єкт нотаріальної охорони: майнові права, право спільної сумісної власності подружжя, право особистої приватної власності дружини та чоловіка, права подружжя по утриманню.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	Всього годин	Модуль I Аудиторна робота			Модуль II Самостійна робота
			Всього	Лекції	Практичні	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні	12	4	2	2	8
2.	Нотаріальний процес	12	4	2	2	8
3.	Загальні правила вчинення нотаріальних дій	16	8	4	4	8
4.	Посвідчення безспірних фактів	16	8	4	4	8
5.	Посвідчення безспірних прав	9	-	-	-	9
6.	Нотаріальні дії, спрямовані на надання документам виконавчої сили	9	-	-	-	9
7.	Нотаріат та охорона приватних прав	16	8	4	4	8
Разом		90	32	16	16	58

Форма контролю: залік

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні	2
2.	Нотаріальний процес	2
3.	Загальні правила вчинення нотаріальних дій	4
4.	Посвідчення безспірних фактів	4
5.	Нотаріат та охорона приватних прав	4
	РАЗОМ	16

САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з дисципліни “Нотаріат України” складають:

1. Самостійне опрацювання теоретичних питань курсу;
2. Підготовка до семінарських, практичних занять, опрацювання першоджерел та навчальної літератури;
3. Виконання індивідуальних завдань;
4. Написання рефератів.

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
Тема 1.	1. Самостійне опрацювання наступних питань: Визначте місце норм, що регулюють діяльність нотаріату, в системі права. Охарактеризуйте предмет та метод нотаріального процесуального права.	8
	2. Написання рефератів з теми «Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні»: Роль нотаріату як інституту превентивного правосуддя, Зміст професійної етики нотаріуса, Система нотаріальних органів України.	
Тема 2.	1. Самостійне опрацювання наступних питань: Визначте поняття нотаріального процесу та його характерні ознаки. Дайте класифікацію суб'єктів нотаріального процесу Які існують стадії нотаріального процесу? Визначте зміст стадії порушення нотаріальної справи. Визначте зміст стадії підготовки до вчинення нотаріальної дії? Визначте зміст стадії розгляду нотаріальної справи по суті? Які види нотаріальних проваджень існують у нотаріальному процесі?	8
	2. Підготувати доповідь на тему: «Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії».	

	3. Підготовка до практичного заняття, опрацювання навчальної літератури з теми «Нотаріальний процес»	
Тема 3	1. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Яка система принципів нотаріального процесу? Визначте зміст принципу обґрунтованості нотаріальних актів. Визначте зміст принципу таємниці вчинення нотаріальних дій. Визначте зміст принципу диспозитивності у нотаріальному процесі. Визначте зміст принципу безпосередності у нотаріальному процесі.	8
	2. Підготувати таблицю за складом витрат у нотаріальному процесі.	
	3. Підготовка до практичного заняття, опрацювання навчальної літератури з теми «Загальні правила вчинення нотаріальних дій».	
Тема 4	Самостійне опрацювання теоретичних питань: На які органи державної влади покладається охорона майна? Які заходи приймаються щодо охорони окремих видів майна (цінності, бібліотека, картини, антикваріат та ін.) Визначте перелік витрат з охорони майна і порядок їх стягнення.	8
	2. Підготувати реферат на тему: «Особливості видачі свідоцтва про придбання нерухомого майна, що є предметом іпотеки».	
	3. Підготовка практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури.	
Тема 5	1. Самостійне опрацювання теоретичних питань: За якими правилами визначається місце видачі свідоцтва про право на спадщину? Які документи мають доказовий характер при видачі свідоцтва про право на спадщину? Які є особливості видачі свідоцтва про право на спадщину за законом та за заповітом? За чиєю ініціативою може бути видане свідоцтво про право власності на долю у спільному майні подружжя? Які особливості видачі свідоцтва про придбання нерухомого майна, що є предметом іпотеки?	9
	2. Підготувати доповідь на тему: «Особливості перевірки право- та дієздатності осіб, що звернулись за вчиненням нотаріальних дій».	
	3. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури.	
Тема 6	1. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Затрати спадкоємців при отриманні спадщини. Зміст поняття держмити та його розмір. Порядок сплати держмити та пільги по його сплаті.	9
	2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури.	
Тема 7	2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Нотаріальна охорона права власності. Нотаріальна охорона спадкових прав. Нотаріальна охорона сімейних прав.	8

	2. Підготувати реферати на тему: «Щодо розгляду питання вжиття заходів до охорони спадкового майна», «Суперечливість питання прийняття в депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів».	
	2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури.	
Разом		58

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних науково(навчально)-дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).
- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем.
- написання есе, творчих завдань тощо.

Індивідуальне завдання 1:

1. Складіть 20 тестових завдань (з 4 варіантами відповіді, 1 правильною) або 6 задач з відповіддю (відповідь повинна мати посилання на джерела нотаріального права) на наступні теми:

1. Місце нотаріального процесу в правовій системі України
2. Нотаріальний процес
3. Загальні правила вчинення нотаріальних дій
4. Посвідчення безспірних прав
5. Посвідчення безспірних фактів
6. Охоронні нотаріальні дії
7. Нотаріальні дії, спрямовані на надання документам виконавчої сили

Індивідуальне завдання 2:

2. Підготуйте реферати на тему (студент за узгодженням з викладачем самостійно обирає тему реферату):

1. Етапи розвитку українського нотаріату.
2. Основні сучасні світові системи нотаріату.
3. Види нотаріальних проваджень, які існують у нотаріальному процесі.
4. Особливості вчинення нотаріальних дій поза робочим місцем нотаріуса.
5. Склад витрат у нотаріальному процесі.

6. Зміст та процедура оформлення акта про морський протест.
7. Мета укладання шлюбного договору та особливості його посвідчення.
8. Процедура розкриття та оголошення заповіту, складеного за нормами іноземного права.
9. Акт консульської легалізації як умова вчинення нотаріальної дії.
10. Етичні обов'язки нотаріуса перед суспільством, заінтересованими особами, колегами.
11. Характеристика співвідношення компетенції нотаріальних органів.
12. Підстави та порядок анулювання свідоцтва на право заняття нотаріальною діяльністю.
13. Система принципів нотаріального процесу.
14. Європейський кодекс нотаріального професійного права.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції, лекції з елементами бесіди, інтерактивні лекції, ілюстрація, розв'язування творчих завдань, евристична бесіда, навчальна дискусія, ділові ігри, тестування, анкетування.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне тестування, модульний контроль, підсумковий контроль.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти
Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними
шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, здатний використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища й факти. Мова логічно обгрунтована і граматично правильна.	Високий (творчий)	відмінно	
82-89	B	добре	Студент виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення та висновки, правильно виконує навчальні завдання, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.. Відповіді досить повні, логічні, з елементами самостійності, але містять деякі неточності.	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	зараховано
75-81	C					
67-74	D	задовільно	Студент виявляє наявність знань лише основного матеріалу, відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-66	E					
менше 60	F	незадовільно	Студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано

			велику кількість помилок в усній відповіді.			
--	--	--	---	--	--	--

При розрахунку успішності студентів, слухачів з кожного модулю враховуються такі види робіт: аудиторна робота (семінарські заняття); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів); модульний контроль (виконання тестів, контрольних робіт з конкретного модулю).

Оцінювання проводиться за національною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

Результат аудиторної роботи за конкретний модуль розраховується, як середньоарифметичне з усіх виставлених оцінок під час аудиторних занять цього модулю. Результат самостійної та індивідуальної роботи розраховується за такою ж формулою, як і результат аудиторної роботи.

Підсумкові бали (оцінка) з навчальної дисципліни за результатами модульних контролів визначаються, як середньоарифметичне результатів засвоєння окремих залікових модулів (модульних контролів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							ПМК	Сума
Змістовий модуль1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	10	100
13	13	13	13	13	13	12		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для практичних занять.
3. Методичні рекомендації для індивідуальної та самостійної роботи.
4. Тести, ситуаційні задачі, завдання.
5. Модульна контрольна робота.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна:

1. Конституція України від 28.06.1998.
2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4.
- Консульський статут України / Затверджено Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94 // Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: навч. посіб. – К.: А.С.К., 2001.
6. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
7. Інструкція про порядок обчислення та справляння державного мита /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від від 22 квітня 1993 р. //Законодавство України про нотаріат. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – К.: Юрінком Інтер. - 1998. - № 5. - С. 204-214.
8. Порядок ведення та заповнення реєстрів для реєстрації нотаріальних дій. / Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 15 липня 2003 року №87/5.
9. Порядок зберігання та ведення реєстраційних справ приватними нотаріусами. / Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 29 грудня 2008 року №2315/5.
10. Декрет Кабінету Міністрів України “Про державне мито” від 21.01.1993 № 7-93.
11. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затв. 03.03.2004 № 20/5. //
12. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами виконавчих комітетів сільських, селищних, міських Рад народних депутатів, затв. Наказом МЮ України від 25.08.1994 № 22/5.
13. Інструкція про порядок начислення і сплати державного збору, затв. Наказом Головної ДНІ України від 22.04.1993 № 15.
14. Положення про державний нотаріальний архів, затв. наказом МЮ України від 07.02.1994 № 8/5.
15. Положення про порядок видачі свідоцтв про право на заняття нотаріальною діяльністю, затв. Наказом МЮ України від 20.01.1994 № 3/5.
16. Положення про розмір плати за видачу свідоцтва про право на заняття приватною нотаріальною діяльністю, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.02.1994 № 102.
17. Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності, затв. Наказом МЮ України від 04.03.1994 № 10/5.
18. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.02.1994 № 114.

19. Положення про кваліфікаційну комісію нотаріату, затв. Наказом МЮ України від 28.12.1993 № 22/5.
20. Порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріально засвідчених, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.1994 № 419.
21. Правила ведення нотаріального діловодства, затв. Наказом МЮ України від 03.02.1993 № 6/5.
22. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 із змінами від 25.12.1992 № 13 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.
23. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про надання державним підприємствам пільг по оплаті державного збору” від 29.04.1994 № 280.
25. Форми реєстрів для реєстрації нотаріальних дій, нотаріальних свідоцтв, посвідчувальних написів, написів на угодах і документах, затв. Наказом Міністра юстиції України від 07.04.1994 № 7/5.
26. Форма Книги для реєстрації записів заповітів, прирівняних до нотаріально засвідчених, посвідчувальних написів на заповітах і дорученнях, прирівняних до нотаріально засвідчених, і зразки цих документів, затв. Наказом Міністра юстиції України від 07.07.1994 № 163/372.
27. Лист МЮ України від 29.03.1994 “Про порядок вчинення нотаріальних дій, не передбачених законодавством України (до ст.103 Закону України “Про нотаріат”)”.
28. Лист МЮ України від 04.02.1994 “Рекомендації по окремих питаннях організації і проведення стажування осіб, що мають намір займатися нотаріальною діяльністю”.
29. Порядок передачі земельних ділянок у приватну власність громадян України, затв. Наказом Держкомітету України по земельних ресурсах від 15.02.1993.
30. Положення про порядок передачі квартир (будинків) у власність громадян, затв. Держкомітетом України по житло-комунальному господарству від 15.09.1992 № 56.
31. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 із змінами і доповненнями.
32. Закон України “Про цінні папери і фондову біржу” від 18.06.199.
33. Закон України “Про заставу” від 02.10.1992 із змін.
34. Лист Державної податкової адміністрації України від 18.03.1998 № 2544/11/17-0316-106 “Про стягнення приватними нотаріусами державного збору за вчинення ними нотаріальних дій”.
35. Указ Президента України № 932/98 від 23.08.1998 “Про врегулювання діяльності нотаріату в Україні”.
36. Наказ МЮ України № 88/5 від 25.12.1997 “Про внесення доповнень у Положення про порядок видачі свідоцтв про право на заняття нотаріальною діяльністю”.

37. Наказ МЮ України № 89/5 від 25.12.1997 “Про внесення змін і доповнень у Положення про кваліфікаційну комісію нотаріату”.
38. Положення про вимоги до робочого місця приватного нотаріуса і здійсненні контролю за їх виконанням, затв. Наказом МЮ України №36/5 від 12.06.1998.
39. Лист Головної державної податкової інспекції України № 14-119-60/14-645 “Про оподаткування прибутків приватних нотаріусів”.
40. Наказ МЮ України № 26/5 від 31.03.1997 “Про внесення змін в Інструкцію про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України”.
41. Положення про єдиний реєстр доручень, затв. Наказом МЮ України № 21/5 від 06.05.1998.
42. Лист НБУ № 12-111/435-1780 від 03.04.1996 “Про відкриття рахунків приватним нотаріусам для перерахування страхової застави”.
43. Примірне положення про порядок надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, не пов'язаних із учиненням нотаріальних дій, а також послуг технічного характеру, затв. Наказом МЮ України № 3/5 від 04.01.1998.
44. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про внесення змін у Постанову Пленуму Верховного Суду України від 21.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах про скарги на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні (із змінами, внесеними постановами Пленуму від 25.12.1992 № 13 і 13.01.1995 № 2).
45. Положення про єдиний реєстр для реєстрації заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, затв. Наказом МЮ України № 41/5 від 27.05.1997.
46. Лист НБУ № 310011/61 від 20.01.1995 “Про безспірне стягнення заборгованості на підставі виконавчих написів нотаріальних контор”.
47. Лист МЮ України № 17-12/44 від 10.04.1998 “Про реєстрацію біржами угод купівлі-продажу”.
48. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
49. Лист Державної податкової адміністрації України від 24.11.1999 № 6628/6/17-0516 “Про реєстрацію приватної нотаріальної діяльності”.
50. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.99 № 2075 “Про внесення змін у Перелік документів, по котрим стягнення заборгованості провадиться в безспірному порядку на основі виконавчих написів нотаріусів”.
51. Наказ Міністерства юстиції України від 29.06.1999 № 36/5 “Про вжиття заходів по захисту нотаріально оформлених документів”.
52. Наказ Міністерства юстиції України від 10.12.1999 № 73/5 “Про внесення змін і доповнень у граничну чисельність приватних нотаріусів у нотаріальному окрузі”.

Базова література:

1. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
2. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2010.- 240 с.

3. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
4. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
5. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
6. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.Радзієвська Л. Нотаріат в Україні. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 524 с.
7. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика. К., 2001, 975 с.
8. Єрух А. М., Козьяков. Практичний курс нотаріату.-К.,:Истина, 2006.-576с.
9. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навчальний посібник / за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680с.

Додаткова література:

1. Гулевська Г. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 7. – С. 57-61
2. Добролюжа В. Нотаріальна практика в аспекті нового Земельного кодексу України // Нотаріат для вас. – 2012. – Червень (№ 6). – С. 4-6
3. Дякович М. Почему реформа нотариата в Украине еще не закончена// Юридическая практика. – 2012. – 20 марта (№ 12). – С. 6
4. Єрух А.М., Козьяков Ю.М., Круковес Н.В. Довідник нотаріуса. – Вип. 1-4. – К., 2000
5. Єфіменко Л.В. Правове регулювання нотаріальної діяльності має зазнати змін // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 1. – С.74-79
6. Жеффре А. Тальпіс. Нотаріат у світі загальносвітових глобальних процесів // Нотаріат для вас. – 2002. – липень-серпень (№ 7). – С. 5-9
7. Комаров В.В., Баранкова В.В. Законодавство про нотаріат: очікувані зміни // Право України. – 2013. – № 11. – С. 60-64
8. Комаров В.В., Баранкова В.В. Нотариат и нотариальный процесс: Учебник. – Харьков, 1999
9. Комаров В.В., Котенко В.Д. Нотаріат (нотаріальні дії). – Х.: Укр. юрид. академія, 1992. – 25 с.
10. Круковес Н. Нотаріальна форма угоди // Урядовий кур'єр. – 2011. – 24 квітня (№ 77). – С. 16
11. Круковес Н. Перспективи розвитку законодавства про нотаріат: погляди не завжди збігаються // Юридичний вісник України. – 2011. – 2-8 серпня (№ 31). – С. 7
12. Лешенко М.О., Козьяков Ю.М. Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів. – К., 2009. – 399 с.
13. Марценишин Д. Нотаріальне оформлення операцій з нерухомістю// Пенсійний кур'єр. – 2005. – 11 лютого (№ 6). – С. 10
14. Ніколаєва Т. Вексель: від опротестування до виконавчого документа (Протест нотаріуса та вчинення виконавчого напису на веселі) // Юридичний вісник України. – 2001. – 20-26 жовтня (№ 42). – С. 13

15. Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів: Зразки, роз'яснення, нормативні акти. – К., 2012. – 400 с.
16. Радзієвська Л.К., Пасічник С.Г. Нотаріат в Україні. – К., 2001. – 528 с.
17. Саєнко О. Депозитні операції нотаріусів (проблеми та перспективи) // Право України. – 2003. – № 3. – С. 100-102
18. Саєнко О. Реалізація права власності на землю: окремі проблеми нотаріату // Право України. – 2003. – № 5. – С. 94-96
19. Сидоров І. Деякі питання вчинення нотаріусами виконавчих написів на опротестованих векселях // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 11. – С. 35-37
20. Сємаков Г.С., Кондракова С.П. Нотаріат в Україні. – К., 2001. – 120 с.
21. Слїнько С.В. Зразки нотаріальних документів. – Харків, 1999. – 304 с.
22. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. – К., 2003. – 478 с.
23. Шевченко О.М., Дмитрієва Н.П. Реформування законодавства України про нотаріат // Влада. Людина. Закон. – 2009. – № 1. – С. 123-124
24. Питання нотаріального права. /Під заг.редакцією В.Г.Зайчука. - К.: Держполіт видав УРСР, 1962.
25. Міжнародні договори України про правову допомогу. – М.: Офіційне видання, 2000.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ (заліку):

1. Поняття нотаріату. Правова основа діяльності нотаріату України.
2. Органи і посадові особи, що вчиняють нотаріальні дії в Україні.
3. Нотаріус як суб'єкт нотаріальної діяльності.
4. Права й обов'язки нотаріуса.
5. Вчинення нотаріальних дій. Їх правова основа.
6. Таємниця нотаріальних дій.
7. Обмеження в порядку вчинення нотаріальних дій.
8. Кваліфікаційні комісії нотаріату.
9. Свідотцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю.
10. Анулювання свідотцтв про право на заняття нотаріальною діяльністю.
11. Стажист нотаріуса.
12. Нотаріальне діловодство. Звітність.
13. Мова нотаріального діловодства.
14. Організація роботи державних нотаріальних контор. Їх керівництво.
15. Оплата вчинення нотаріальних дій у державних нотаріальних конторах.
16. Державні нотаріальні архіви.
17. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
18. Реєстраційне посвідчення приватного нотаріуса, його видача й анулювання.
19. Нотаріальний округ.
20. Єдиний реєстр нотаріусів.
21. Відповідальність приватного нотаріуса.
22. Порядок заміщення приватного нотаріуса.
23. Припинення приватної нотаріальної діяльності.
24. Оплата нотаріальних дій, вчинених приватними нотаріусами.
25. Оподаткування прибутків приватного нотаріуса.
26. Контроль за законністю діяльності приватних нотаріусів.
27. Нотаріальні дії, що вчиняються в державних нотаріальних конторах.
28. Нотаріальні дії, що вчиняються приватними нотаріусами.
29. Нотаріальні дії, що вчиняються посадовими особами виконавчих комітетів сільських, селищних, міських Рад народних депутатів.
30. Нотаріальні дії, що вчиняються консульськими установами України.
31. Документи, що дорівнюють до нотаріально засвідченого.
32. Терміни вчинення нотаріальних дій.
33. Підготовчі дії нотаріуса при вчиненні їм конкретної нотаріальної дії.
34. Підписання нотаріально засвідчених угод, заяв і інших документів.
35. Відмова у вчиненні нотаріальних дій.
36. Види угод, що засвідчуються в нотаріальному порядку.
37. Умови посвідчення угод про відчуження і заставу майна.
38. Посвідчення заповітів. Зміна і скасування заповітів.
39. Дії нотаріуса щодо охорони спадкового майна.
40. Винагорода за цілість спадкового майна.
41. Видача грошових сум із спадкового майна.

42. Припинення охорони спадкового майна.
43. Свідотцтво про право на спадщину. Терміни його видачі.
44. Зміст свідотцтва про право на спадщину за законом і заповітом.
45. Порядок накладення заборони відчуження нерухомого майна.
46. Зняття заборони відчуження нерухомого майна.
47. Порядок видачі свідотцтва про право на спадщину.
48. Порядок прийняття і відмови від спадщини.
49. Порядок видачі свідотцтва про право на спадщину за законом.
50. Документи, необхідні нотаріусу при видачі свідотцтва про право на спадщину за законом.
51. Видача свідотцтва про право на спадщину за заповітом.
52. Документи, необхідні нотаріусу при видачі свідотцтва про право на спадщину за заповітом.
53. Свідотцтво про право власності на частину в загальному майні подружжя на підставі їхньої спільної заяви.
54. Свідчення про право власності на частину в загальному майні подружжя у випадку смерті одного з них.
55. Видача свідотцтва про придбання житлового будинку з публічних торгів.
56. Вимоги до акта про публічні торги житлового будинку.
57. Випадки і місце накладення заборони відчуження нерухомого майна.
58. Засвідчення вірності копій документів.
59. Засвідчення вірності з копії документа.
60. Засвідчення справжності підпису на документах.
61. Факти, що засвідчуються нотаріусом. Документи, що видаються нотаріусом у зв'язку з цим.
62. Передача заяв громадян, організацій, установ, підприємств.
63. Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів, їх повернення.
64. Стягнення грошових сум або витребування майна по виконавчих написах.
65. Умови вчинення виконавчого напису.
66. Зміст виконавчого напису.
67. Порядок вчинення виконавчого напису.
68. Вчинення виконавчого напису по чеках.
69. Термін пред'явлення виконавчого напису.
70. Заява про морський протест.
71. Прийняття нотаріусом документів на зберігання.
72. Умови повернення прийнятих на зберігання документів.
73. Застосування іноземного права.
74. Легалізація документів.
75. Застосування права при охороні спадкового майна і при видачі свідотцтва про право на спадщину у відношенні іноземних громадян.

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Циклової комісії з
правознавства Коледжу
ПВНЗ «КІДМУ КПУ»

І.П. Зеленко

_____ 2015 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НОТАРІАТ УКРАЇНИ

галузь знань _____ 0304 Право _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціальність 5.03040101 – Правознавство

форма навчання _____ денна

(Шифр за ОПІ ВПІ 8)

Кіровоград – 2015 рік

Вступ

Практичне заняття – це одна з форм аудиторних занять, що містить у собі різноманітні варіанти прояву студентами рівня засвоєння лекційного матеріалу, інформації, яка була здобута при опрацюванні наукової літератури, нормативних матеріалів та інших джерел.

Метою цих занять є, з одного боку, перевірка рівня засвоєння програмного матеріалу студентами – мета викладача, а з іншого – це форма активної участі слухачів в процесі отримання знань та навичок у сфері професійної підготовки – мета студента.

Формою проведення цих занять можуть бути короткострокові письмові опитування, написання колоквіумів навчальною групою за темою практичного заняття, виконання контрольних письмових робіт, що виконуються на протязі заняття.

Але перед тим, як організувати та проводити практичні заняття з навчального курсу, викладач повинен усвідомити повний спектр можливостей кожної форми роботи в процесі прищеплення навчальній аудиторії знань, навичок та умінь, а також всі позитивні сторони цих методів і форм. При цьому не треба забувати про те, що неправильне їх застосування може призвести до негативного результату, тобто недостатнього рівня засвоєння навчального матеріалу.

Під час розгляду тем на практичних заняттях виникає потреба пов'язувати теоретичні питання з вирішенням їх на практиці. Для вирішення цієї проблеми найбільш ефективніше підходить така форма навчання, як вирішення та розв'язування практичних задач. Вирішуючи ці завдання студенти, під керівництвом викладача, повинні, спираючись на теоретичні положення тієї чи іншої теми, набути певних практичних навичок, знань та умінь. При цьому вони повинні дати вірну відповідь на питання, яке стоїть в умовах задачі.

Письмове опитування є одним із видів індивідуальних завдань, котре виконує функцію оперативного контролю з боку викладача за процесом засвоєння студентами знань з відповідних тем навчального курсу. На виконання опитування викладач відводить 10-20 хвилин практичного заняття. Темою цього контрольного заходу, як правило, є загальна тема заняття або одне з ключових, актуальніших питань даного практичного заняття, котре має, насамперед, прикладне значення. Зміст варіанту включає декілька питань.

Дискусії дають прекрасну можливість виявити, яку позицію викладач та студенти займають щодо проблем розвитку нотаріату в Україні та його застосування на практиці. Це дуже важливо при вивченні навчального матеріалу, оскільки крім засвоєння інформації про факти слухачі повинні уявити собі проблему в цілому. До того ж обговорення дає можливість навчитися слухати свого співрозмовника, говорити по черзі, а також набути інших навичок роботи в колективі, без яких виробити в собі повагу до закону, до прав інших людей неможливо.

ТЕМА 1. *“Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні”*

Практичне заняття № 1

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з предметом і поняттям нотаріату в Україні, системою і принципами, об'єктами і суб'єктами нотаріату України; розкрити зв'язок нотаріального процесу з іншими дисциплінами; визначити компетенцію нотаріальних органів, дослідити принципи діяльності органів нотаріату; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Предмет, основні поняття, завдання нотаріальної діяльності.
2. Нотаріальний процес як галузь права: його функції та метод правового регулювання. Місце нотаріального процесу в системі права України.
3. Зміст і класифікація принципів діяльності органів нотаріату.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання необхідно засвоїти предмет і завдання нотаріального процесу, вивчити основні поняття теми - "нотаріальний процес", "нотаріальна процедура", "нотаріальне провадження", "нотаріальна дія"; розкрити місце і роль нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави.

При підготовці на друге питання необхідно засвоїти, що основна функція теорії нотаріального процесу - забезпечення всіх заінтересованих осіб об'єктивною інформацією щодо регламентації відносин, які складаються при вчиненні нотаріальних проваджень, удосконалення порядку діяльності нотаріусів тощо. Варто звернути увагу на той факт, що нотаріальний процес будучи певним порядком, у якому реалізується діяльність нотаріуса щодо вчинення нотаріальних дій, являє, насамперед, сукупність дій суб'єктів та правовідносини між ними, які зумовлені вчиненням нотаріальних проваджень та регулюються нотаріальною процедурою. Нотаріальна процедура закріплена у норма законодавства про нотаріат, зокрема у Законі України «Про нотаріат» та у Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Метод правового регулювання нотаріального процесу слід визначити як диспозитивно-санкціонований. Цю позицію можна аргументувати тим, що для відкриття нотаріального провадження вирішальне значення має особиста ініціатива особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії.

При підготовці на третє питання слід розкрити сутність і класифікацію принципів нотаріату: законність, принцип дотримання таємниці вчинення нотаріальних дій, принцип сприяння у здійсненні прав і законних інтересів, принцип мови нотаріального діловодства, принцип диспозитивності та обґрунтованості нотаріальних дій.

Завдання:

Задача 1. До приватного нотаріуса звернувся його рідний брат з метою посвідчення договору дарування принтера для комп'ютера. Як повинен діяти нотаріус в цій ситуації? Які роз'яснення він повинен дати братові?

Задача 2. Гр. Савченко звернулася до суду з приводу оскарження неправильно вчиненої нотаріальної дії, в результаті якої була заподіяна матеріальна шкода. До якого провадження слід звертатися? Чи буде відшкодовуватись шкода, заподіяна неправильно вчиненою нотаріальною дією, якщо постраждалою особою є дружина нотаріуса? Яку відповідальність буде покладено на нотаріуса?

Задача 3. У селі, де нотаріуса не було, уповноважена на вчинення нотаріальних дій особа виконкомом наклала від імені цього виконкому заборону відчуження земельної ділянки Ш, яка знаходилась у цьому селі. Дії уповноваженої особи виконкомом Ш були оскаржені до суду. Роз'ясніть, що є підставою для оскарження.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте предмет та метод нотаріального процесуального права.
2. В чому полягає роль нотаріату як інституту превентивного правосуддя? Що означає термін «превентивний захист»?
3. Розкрийте поняття нотаріату та нотаріальної діяльності.
4. Розкрийте зміст поняття «нотаріальна процедура» і «нотаріальне провадження».
5. Визначте предмет та завдання нотаріальної діяльності.
6. Визначте функції та методи правового регулювання нотаріального процесу.

7. Розкрийте зміст принципів діяльності органів нотаріату.
8. Проаналізуйте принцип дотримання таємниці вчинення нотаріальних дій та принцип сприяння у здійсненні прав і законних інтересів.
9. Визначте місце норм, що регулюють діяльність нотаріату, в системі права.

Література

1. Конституція України від 28.06.1998.
2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
3. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
4. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
5. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К., Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
6. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
7. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

ТЕМА 2. «Нотаріальний процес»

Практичне заняття № 2

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з суб'єктами нотаріального процесу та їх класифікацією, системою та компетенцією нотаріальних органів; розкрити зміст стадій нотаріального процесу; визначити компетенцію приватних і державних нотаріальних органів, дослідити принципи діяльності органів нотаріату; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Суб'єкти нотаріального процесу. Система і компетенція нотаріальних органів.
2. Стадії нотаріального процесу.
3. Нотаріальні провадження, їх класифікація.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід засвоїти, що до суб'єктів нотаріального процесу належать нотаріальні органи й особи, що беруть участь у здійсненні нотаріальних дій. Залежно від функцій і цілей участі всі суб'єкти нотаріального процесу можуть бути об'єднані в три групи: нотаріальні органи — державні та приватні нотаріуси, посадові особи місцевих органів виконавчої влади, консульські установи України; юридично заінтересовані особи (громадяни і юридичні особи, за дорученням яких чи стосовно яких відбувалися нотаріальні дії, та їхні представники (ч. 2 ст. 8 Закону); особи, не заінтересованих у результаті нотаріальної справи, але які також беруть участь у нотаріальному процесі (експерти, перекладачі, зберігачі й опікуни спадкового майна та ін.).

При підготовці на друге питання слід знати, що стадійність – це ознака нотаріального процесу, що визначає його динаміку, послідовність здійснення процесуальної діяльності. Стадія нотаріального процесу як його складова частина утворюється сукупністю

нотаріальних процесуальних дій, спрямованих до однієї найближчої процесуальної мети, і характеризується просторово-часовими межами, специфічним колом суб'єктів, які мають певні права та обов'язки, властиві саме їм в цій стадії і володіють процесуальними документами, що видаються нотаріусом у даній стадії. Варто засвоїти такі обов'язкові стадії: порушення нотаріального провадження; підготовка до вчинення нотаріальної дії; розгляд нотаріальної справи по суті та написання нотаріального акта.

При підготовці на третє питання варто, пер за все, пам'ятати, що нотаріальне провадження - це сукупність процесуальних дій, які у передбаченому законом порядку вчиняються нотаріусом та іншими суб'єктами нотаріального процесу, спрямовані на посвідчення безспірних прав і фактів та вчинення інших нотаріальних дій з метою надання їм юридичної вірогідності (достовірності). Відомо, що нотаріальні провадження можуть поділятися на певні види, тобто їх класифікація може здійснюватися за різними ознаками, що допомагають кращому розумінню та запам'ятовуванню досить широкого їх переліку (ст. 34 Закону). Виділимо такі критерії, які можуть стати загальною підставою для класифікації нотаріальних проваджень за видами, а саме: залежно від виконуваних нотаріатом функцій; правовий зміст і мета нотаріального провадження; порядок вчинення нотаріального провадження; строки зберігання нотаріальних документів; кількісний склад учасників нотаріального процесу.

Завдання:

Задача 1. Проаналізуйте зміст ст.41 Закону України «Про нотаріат», а саме, які нотаріальні дії можуть вчинятися нотаріусом чи посадовою особою виконавчого комітету сільської, селищної, міської Ради народних депутатів на всій території України. Чи можна з цієї норми зробити висновок про те, що нотаріуси можуть і повинні виїжджати в інші міста, села тощо, в яких є інші нотаріальні контори або працюють приватні нотаріуси.

Задача 2. С. під час перебування в лікарні звернувся до чергового лікаря лікарні з проханням посвідчити його довіреність на отримання братом поштового переказу, але йому в цьому відмовили. Чи може він оскаржити відмову чергового лікаря лікарні? Який порядок такого оскарження?

Задача 3. Військовослужбовець Щ., який перебував на лікуванні у госпіталі, посвідчив довіреність з правом передовіри на право управління належним йому автомобілем своєму сину. Коли його син звернувся до нотаріальної контори з проханням посвідчити довіреність в порядку передовіри, то йому в цьому відмовили. Чи має право нотаріус вимагати лише нотаріально посвідчену довіреність для посвідчення довіреності в порядку передовіри?

Питання для самоконтролю

1. Дайте класифікацію суб'єктів нотаріального процесу.
2. Визначте права і обов'язки державних та приватних нотаріусів.
3. Визначте права і обов'язки стажиста нотаріуса.
4. Розкрийте зміст організації роботи державних нотаріальних контор.
5. Які стадії нотаріального процесу?
6. Визначте зміст стадії порушення нотаріальної справи.
7. Визначте зміст стадії підготовки до вчинення нотаріальної дії.
8. Визначте зміст стадії розгляду нотаріальної справи по суті.
9. Які види нотаріальних проваджень існують у нотаріальному процесі?
10. Що є предметом нотаріальної діяльності у цих видах нотаріальних проваджень?

Література

1. Конституція України від 28.06.1998.
2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.

3. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
4. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
5. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К., Юрінком Інтер, 2010. - 240 с.
6. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. - К.: Атака. - 2006. - 324 с.
7. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М. Черниша]. - К.: Юрінком Інтер. - 2010 - 312 с.

ТЕМА 3. «Загальні правила вчинення нотаріальних дій»

Практичне заняття № 3

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з процедурою вчинення нотаріальних дій, місцем та часом вчинення нотаріальних дій; розкрити особливості оплати вчинюваних нотаріальних дій, дослідити види витрат в нотаріальному процесі; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Місце та час вчинення нотаріальних дій.
2. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід знати, що нотаріальні дії можуть вчинюватися будь-яким нотаріусом або посадовою особою органів місцевого самоврядування, відповідно до ст. 41 Закону України «Про нотаріат». Звернути увагу, що нотаріальні дії вчиняються в приміщенні державної нотаріальної контори, в державному нотаріальному архіві, приміщенні, яке є робочим місцем приватного нотаріуса, чи приміщенні органів місцевого самоврядування. В окремих випадках, коли громадянин не може з'явитися в зазначене приміщення, а також коли того вимагають особливості посвідчуваної угоди, нотаріальні дії можуть бути вчинені поза вказаними приміщеннями. Але, слід пам'ятати, що деякі з них можуть бути здійснені суворо визначеним нотаріусом, вчинення їх іншими нотаріусами заздалегідь ставить під сумнів законність нотаріальної дії і, отже, ті наслідки, які воно тягне. Коло таких дій досить чітко окреслене законодавством (наприклад, посвідчення правочинів щодо відчуження, іпотеки житлового будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна, а також правочинів щодо відчуження, застави транспортних засобів, що підлягають державній реєстрації, провадиться за місцезнаходженням (місцем реєстрації) цього майна або за місцезнаходженням (місцем реєстрації) однієї із сторін відповідного правочину).

При підготовці на друге питання звернути увагу, що оплата вчинюваних нотаріальних дій регулюється статтями 19 та 31 Закону, відповідно до яких витрати в нотаріальному процесі складають: державне мито, що стягується за вчинення нотаріальних дій нотаріальними конторами і органами місцевого самоврядування, а також за видачу дублікатів нотаріально посвідчених документів; плата за надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, не пов'язаних з вчиненими нотаріальними діями, а також технічного характеру; оплата вчинених приватними нотаріусами нотаріальних дій згідно зі ст. 31 Закону, стягнута за домовленістю між нотаріусом і громадянином чи юридичною особою, що звернулася за здійсненням нотаріальних дій; оплата додаткових послуг правового характеру, наданих приватними нотаріусами, стягнута за домовленістю;

оплата фактичних витрат, пов'язаних з виїздом державного нотаріуса (посадової особи виконкому) за межі нотаріальної контори (виконкому) для здійснення нотаріальних дій та інші витрати.

Завдання:

Задача 1. До головної лікарні Київської лікарні № 6 звернувся громадянин Франції, який через автомобільну катастрофу потрапив до лікарні і через поганий стан здоров'я просив посвідчити його заповіт. Чи має право головний лікар посвідчити заповіт іноземного громадянина?

Задача 2. До приватного нотаріуса звернувся його товариш Т., який просив здійснити представництво його прав та інтересів при прийнятті спадщини в Білорусії, обґрунтовуючи це юридичною компетентністю нотаріуса та подібністю законодавства України і Білорусії. Чи може приватний нотаріус виконати прохання Т.?

Задача 3. До державного нотаріуса звернувся один із спадкоємців, який просив в урочистій обстановці оголосити зміст заповіту. Для цього за його проханням нотаріус запросив всіх спадкоємців, зазначених в заповіті, і оголосив його зміст. Які необхідно надати документи для того, щоб була можливість цю дію вчинити. Чи може нотаріус за вчинення цієї нотаріальної дії, не передбаченої законодавством України, брати плату? Чи нестиме нотаріус відповідальність за вчинення нотаріальної дії, непередбаченої законодавством України, для громадян України?

Завдання 2. Підготувати доповіді на тему:

1. Визначення місця вчинення нотаріального провадження.
2. Строки вчинення нотаріального провадження.
3. Встановлення особи, яка звертається за вчиненням нотаріального провадження та (чи) її представника.

Завдання 3. Підготувати таблицю «Оплата вчинюваних нотаріальних дій» з графами: номер за порядком, найменування послуги(тарифу), характеристика. Слід використовувати наступні документи:

- Наказ "Про затвердження Примірного положення про порядок надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також послуг технічного характеру" № 3/5 від 04.01.98 р.144;
- Декрет Кабінету Міністрів України "Про державне мито";
- Указ Президента України від 10 липня 1998 року № 762/98 "Про впорядкування справляння плати за вчинення нотаріальних дій".

Питання для самоконтролю

1. Які загальні правила вчинення нотаріальних дій передбачені чинним законодавством?
2. Які особливості вчинення нотаріальних дій за робочим місцем нотаріуса?
3. Які існують підстави та строки відкладення і зупинення нотаріального провадження?
4. На підставі яких документів нотаріус встановлює особу, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії?

ТЕМА 3. «Загальні правила вчинення нотаріальних дій»

Практичне заняття № 4

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з основними вимогами, що пред'являються до нотаріальних документів; розкрити особливі правила для підписання нотаріально посвідчених правочинів, заяв та інших документів; визначити можливість видачі дубліката нотаріально посвідченого документа; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому

розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Вимоги, що пред'являються до нотаріальних документів.
2. Інші правила вчинення нотаріальних дій.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід визначити основні вимоги, що пред'являються до нотаріальних документів. Так, до документів, що представляються для вчинення нотаріальних дій, пред'являються певні вимоги, які забезпечують законність і обґрунтованість нотаріальних дій. Не приймаються для здійснення нотаріальних дій документи, що мають підчищення або дописки, закреслені слова чи інші не обговорені виправлення, документи, текст яких неможливо прочитати внаслідок ушкодження, а також написані олівцем (див. ст. 47 Закону України «Про нотаріат»).

Варто звернути увагу, що нотаріус (чи інша посадова особа), який вчиняє нотаріальну дію, не повинний приймати документи, якщо вони не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що порочать честь і гідність громадян (див. ст. 49 Закону). Треба знати, що якщо документ, що підлягає посвідченню чи засвідченню, викладений неправильно чи неграмотно (або складений з порушенням вимог чинного законодавства), нотаріус пропонує особі, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, виправити його або скласти новий. На прохання заінтересованої особи документ може бути складений нотаріусом.

Слід пам'ятати, що оскільки від нотаріусів повинні виходити документи, написані ясно і чітко, закреслювання і виправлення варто допускати лише в крайніх випадках, коли неможливо чи занадто важко скласти або одержати новий документ або виправлення тексту незначні й не стосуються головних моментів. За інших обставин нотаріусу краще наполягати на пред'явленні документа без виправлень і підчищень. Якщо справжність наданого документа породжує сумнів, нотаріус вправі затримати цей документ і направити його до експертної установи для проведення відповідного дослідження, про що виносить постанову.

При підготовці на друге питання слід враховувати, що обов'язковість дотримання вимоги про встановлення особи зумовлена необхідністю внесення до реєстру для реєстрації нотаріальних дій відомостей про особу, що з'явилася, та документи, на підставі яких її особу встановлено. Зверніть увагу, що при посвідченні правочинів з'ясовується обсяг цивільної дієздатності громадян і перевіряється правоздатність юридичних осіб, що беруть участь у правочинах. У разі укладення правочину представником громадянина, підприємства, установи чи організації перевіряються його повноваження (ст. 44 Закону). Слід запам'ятати, що особливі правила існують для підписання нотаріально посвідчених правочинів, заяв та інших документів (ст. 45 Закону). Якщо громадянин внаслідок фізичної вади, хвороби або з інших поважних причин не може власноручно підписати угоду, заяву чи інший документ, за його дорученням і в його присутності та в присутності нотаріуса угоду, заяву чи інший документ може підписати інший громадянин. Про причини, з яких громадянин, заінтересований у вчиненні нотаріальної дії, не міг підписати документ, зазначається у посвідчувальному написі. Правочин не може підписувати особа, на користь або за участю якої її посвідчено.

Завдання: Підготувати доповіді на тему:

1. Перевірка цивільної дієздатності фізичної особи та цивільної право- і дієздатності юридичної особи.
2. Встановлення намірів особи (сторін) вчинити правочин.
3. Система засобів оформлення нотаріального діловодства.

4. Електронний підпис в діяльності нотаріусів.
5. Фіксація нотаріального процесу технічними засобами як одна із умов його достовірності.

Питання для самоконтролю

1. Визначте мову нотаріального діловодства.
2. Якою визначена організація нотаріального діловодства?
3. Яка процедура підписання нотаріальних документів?
4. Які вимоги ставляться до нотаріальних документів?
5. В яких випадках нотаріус відмовляє у вчиненні нотаріальних дій і який порядок оформлення відмови?
6. Визначте склад витрат у нотаріальному процесі.
7. Яким чином і у якому порядку реєструються нотаріальні дії?
8. Визначте склад витрат у нотаріальному процесі.
9. Визначте порядок реєстрації нотаріальних дій.
10. Для яких правочинів нотаріальна форма є обов'язковою?
11. За якими правилами визначається місце посвідчення правочину щодо нерухомого майна?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом МЮ України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
8. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
9. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
10. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
11. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
12. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

ТЕМА 4. Посвідчення безспірних фактів

Практичне заняття № 5

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з основними правилами посвідчення безспірних фактів; фактами, які зобов'язаний встановити нотаріус при посвідченні правочинів; розкрити зміст та процедуру посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності; визначити загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Основні правила посвідчення безспірних фактів.
2. Посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності.
3. Загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід визначити, що нотаріусами посвідчуються правочини, стосовно яких законодавством встановлено обов'язкову нотаріальну форму, а також ті, яким сторони бажають надати таку форму, хоча за законом вона не є обов'язковою. Слід зазначити, що у посвідченні правочинів бере участь коло суб'єктів нотаріального процесу. Це особисто заінтересовані особи – ініціатори вчинення нотаріальної дії, їх представники, органи опіки та піклування, інші заінтересовані особи, що притягуються нотаріусом.

Слід визначити, як нотаріусом перевіряються дієздатність фізичних осіб і правоздатність юридичних осіб, що беруть участь у правочинах; справжність підписів батьків (усиновлювачів) або піклувальників на заяві про їхню згоду на посвідчення правочинів від імені неповнолітнього віком від 14 до 18 років, а також від імені осіб, цивільна дієздатність яких обмежена.

Розкрити зміст основних фактів, які зобов'язаний встановити нотаріус при посвідченні правочинів: відповідність змісту правочинів, що посвідчуються, вимогам закону та дійсним намірам сторін; право власності на майно, що відчужується або заставляється; дозвіл органів опіки та піклування; повноваження представників; дієздатність фізичних осіб, правоздатність юридичних осіб; згода інших заінтересованих осіб; відсутність заборони відчуження або арешту майна; вартість майна.

При підготовці на друге питання необхідно визначити факти, які повинен встановити нотаріус при посвідченні правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності, а саме: виконання продавцем обов'язку повідомити всіх інших учасників спільної часткової власності про свій намір продати свою частку сторонній особі з вказівкою ціни та інших умов, на яких вона продається; відмова учасників спільної часткової власності від здійснення права переважної купівлі; або закінчення місячного строку на здійснення права переважної купівлі (фактична відмова); або відмова інших співвласників спільної часткової власності отримати надіслані на їхню адресу заяви продавця про намір продати свою частку; або невідомість адреси інших співвласників спільної часткової власності; дійсність заяви про відмову або фактичної відмови від права переважної купівлі (протягом трьох місяців).

При підготовці на третє питання необхідно опрацювати загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна. Так, при посвідченні правочинів про відчуження нерухомого майна нотаріусом перевіряються: право власності (довірчої власності) відчужувача на майно, що відчужується, та, у передбачених законодавством випадках, документи, що підтверджують державну реєстрацію прав на це майно в осіб, які його відчужують; відсутність заборони відчуження або арешту майна; дотримання обов'язку батьками, опікунами або піклувальниками внести суму за відчужене майно на рахунок неповнолітньої або недієздатної особи у банківській установі (у разі, якщо такий обов'язок був покладений органами опіки та піклування); вартість майна (для обчислення державного мита).

Завдання 1. Вирішити наступні задачі:

Задача 1. До державного нотаріуса В. Броварської державної нотаріальної контори звернувся спадкоємець К, який просив вжити заходів щодо охорони спадкового майна в селі Стрілки Броварського району. Нотаріус відмовив у вчиненні цього провадження, мотивуючи це тим, що в цьому випадку нотаріальну дію повинна вчиняти посадова особа,

на яку рішенням виконкому покладено вчинення цих дій. Чи правомірно відмовив нотаріус у вчиненні цього провадження? Якщо посадова особа виконавчого комітету є одним із спадкоємців, то хто в цьому випадку має вживати заходів щодо охорони спадкового майна?

Задача 2. Приватний нотаріус З., до якого звернувся за консультацією правового характеру Г., відмовився надати консультацію. Він пояснив, що це займає досить багато часу, він в даний час дуже зайнятий, оскільки на нього чекають клієнти з більш важливими нотаріальними справами. Він пояснив, що за консультаціями можна звернутися до державної нотаріальної контори або юридичної консультації. Чи правомірні дії нотаріуса?

Завдання 2.

Підготувати доповіді на тему:

1. Посвідчення довіреностей.
2. Посвідчення договорів довічного утримання (догляду).
3. Посвідчення шлюбного договору.
4. Посвідчення договору застави (іпотеки).
5. Посвідчення договорів купівлі-продажу.
6. Посвідчення договорів ренти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 02.04.1994 р. № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом МЮ України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
8. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
9. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
10. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К., Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
11. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
12. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
13. Лист МЮ України № 17-12/44 від 10.04.1998 “Про реєстрацію біржами угод купівлі-продажу”.
14. Наказ Міністерства юстиції України від 29.06.1999 № 36/5 “Про вжиття заходів по захисту нотаріально оформлених документів”.
15. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
16. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
17. Єрух А. М., Козьяков. Практичний курс нотаріату.-К.,:Істина, 2006.-576с.
18. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч.посібн. за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680с.

ТЕМА 4. *Посвідчення безспірних фактів*

Практичне заняття № 6

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів з основними правилами посвідчення факту, що фізична чи юридична особа є виконавцем заповіту та процедурою видачі про це свідоцтва; розкрити зміст та процедуру посвідчення факту прийняття у депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів; розкрити зміст та процедуру посвідчення правочинів, заповітів і довіреностей; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Посвідчення факту, що фізична чи юридична особа є виконавцем заповіту та видача про це свідоцтва, фактів, що фізична особа є живою та перебування фізичної особи у певному місці.
2. Посвідчення факту прийняття у депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів.
3. Посвідчення правочинів, заповітів і довіреностей.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід визначити, що дане нотаріальне провадження належить до багатоетапних нотаріальних проваджень, яке у своєму розвитку проходить три етапи. Перший етап зводиться до видачі свідоцтва виконавцю заповіту. Другий етап зумовлений діями виконавця заповіту, спадкоємців, нотаріуса, спрямованих на виконання повноважень. Третій етап зводиться до припинення повноважень виконавця заповіту. Кожний етап у своєму розвитку проходить три стадії.

Треба знати, що підставою для відкриття нотаріального провадження з посвідчення факту, що особа є живою, та факту перебування фізичної особи у певному місці, за загальним правилом, є особисте звернення заявника до нотаріуса з усною заявою. Такий факт не може посвідчуватися через представника. Винятком є випадки: коли встановлення даного факту стосується малолітньої дитини, недієздатної фізичної особи, то до нотаріуса за його посвідченням звертаються законні представники (батьки, усиновителі, опікуни); що неповнолітньої дитини, а також фізичної особи цивільна дієздатність якої обмежена, то посвідчення факту здійснюється на підставі їх усної особистої заяви, але за згодою на це їхніх законних представників.

При підготовці на друге питання необхідно зазначити, що при вчиненні цієї нотаріальної дії нотаріус має керуватися Загальними правилами вчинення нотаріальних дій, Правилами ведення нотаріального діловодства та спеціальними правилами щодо вчинення даного нотаріального провадження, передбаченими статтями 85, 86 Закону, гл. 21 Порядку, а також Інструкцією про порядок обліку депозитних операцій у державних нотаріальних конторах та в приватних нотаріусів, затвердженої Наказом Міністерства юстиції України від 18.02.03 р. за № 13/6. Провадження з прийняття у депозит грошових сум та цінних паперів за порядком його вчинення належить до багатоетапних нотаріальних проваджень. Дати характеристику чотирьом етапам, які виділяють у даному провадженні за загальним правилом.

При підготовці на третє питання необхідно знати, що серед правочинів, які посвідчуються у нотаріальному порядку та належать до даної групи нотаріальних проваджень, є договори. Особливе значення нотаріального посвідчення договорів полягає у тому, що договір набуває офіційного статусу, оскільки пов'язується із нотаріальною процесуальною формою. Після нотаріального посвідчення він підпадає під державну охорону, тобто має більшу гарантованість та стабільність завдяки тому, що при його посвідченні нотаріус перевіряє правоздатність та дієздатність юридичних і фізичних осіб,

роз'яснює їм їхні права та обов'язки, сутність правочину та наслідки вчинюваної нотаріальної дії, тим самим зменшується ризик цих осіб бути обманутими, що дає можливість громадянам вільно розпоряджатися своїми майновими правами.

При дослідженні посвідчення заповітів слід зупинитися на їх матеріальній природі, оскільки процедура їх складання та посвідчення, наповненість стадій процесу комплексом процесуальних дій як особи, яка звернулася до нотаріуса (заявника-заповідача), так і самого нотаріуса залежить він місця заповіту серед інших правочинів, його правової природи, характерних його ознак, видів з урахуванням такого принципу цивільного права, як свобода заповіту.

Слід знати, що згідно ст. 64 ЦК, довіреністю визнається письмове повноваження, яке видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Це положення ЦК має бути адекватно відображене у законодавстві про нотаріат. Слід опрацювати статті 34, 40, 38, 58 Закону України "Про нотаріат" про те, що до повноважень нотаріусів та інших осіб, які уповноважені на вчинення нотаріальних дій, належить посвідчення довіреностей.

Завдання 1. Вирішити задачу:

Громадянка Л. звернулася до приватного нотаріуса з метою посвідчення договору дарування належної на праві власності квартири, але з її пояснень нотаріус довідався про те, що вона до часу звернення до нотаріуса не отримала документів про приватизацію квартири. Чи може в цьому випадку нотаріус прискорити процес приватизації квартири, звернувшись до відповідних органів на підставі? Який строк передбачений законодавством про нотаріат для вчинення нотаріального провадження в цьому випадку?

Завдання 2. Підготувати доповіді на тему:

1. Посвідчення факту часу пред'явлення документів
2. Посвідчення факту про передачу заяв фізичних і юридичних осіб, нотаріуса іншим фізичним і юридичним особам.
3. Вчинення морських протестів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затверджено Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94 // Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: навч. посіб. – К.: А.С.К., 2001.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
7. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
8. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібн. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
9. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
10. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
11. Лист МЮ України № 17-12/44 від 10.04.1998 “Про реєстрацію біржами угод купівлі-продажу”.
12. Наказ Міністерства юстиції України від 29.06.1999 № 36/5 “Про вжиття заходів по захисту нотаріально оформлених документів”.

13. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
14. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
15. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика. К., 2001, 975 с.
16. Срух А. М., Козьяков. Практичний курс нотаріату.-К.,:Істина, 2006.-576с.
17. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч. посібн. / за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680 с.

ТЕМА 5. *Нотаріат та охорона приватних прав*

Практичне заняття № 7

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів процедурою і правилами нотаріальної охорони права власності; правилами нотаріальної охорони зобов'язальних прав; розкрити зміст і правила нотаріальної охорони спадкових і сімейних прав; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Нотаріальна охорона права власності.
2. Нотаріальна охорона зобов'язальних прав.
3. Нотаріальна охорона спадкових і сімейних прав.

Завдання. Вирішити задачі:

Задача 1. До нотаріуса звернувся І. із заявою про видачу свідоцтва про право на спадщину. До спадкоємців за законом належала також донька спадкодавця від першого шлюбу. Між спадкоємцями виник спір щодо розподілу спадкового майна – автомобіля, оскільки кожна із спадкоємиць бажала отримати автомобіль в натурі. Донька просила нотаріуса не видавати свідоцтва про право на спадщину, оскільки бажала звернутись до суду. Які процесуальні строки повинні бути враховані спадкоємцями при розподілі спадкового майна? Аргументуйте власну точку зору посиланням на Закон та Інструкцію.

Задача 2. 18 березня 2011 року В. уклав договір позики в сумі 20 тис. грн. з комерційним банком „Либідь”. При цьому був посвідчений також договір застави предметом якого була трикімнатна квартира Власенка, розташована в центрі м. Києва. Квартира, за погодженням сторін, була оцінена у 100 тис. грн. 22 березня 2011 року В. звернувся до нотаріуса з проханням посвідчити догорів позики в сумі 40 тис. грн. з приватною фірмою „Горобина”. Після перевірки наявності заборон відчуження об'єктів нерухомого майна нотаріус відмовив у посвідченні цього договору. Однак В. пояснював, що між вартістю заставленої квартири та сумо боргу існує різниця у 80 тис. грн. і тому він має право на підставі цієї різниці укладати додатковий договір позики. Чи правомірно відмовив нотаріус у вчиненні нотаріальної дії? Які у мови має забезпечувати застава при наданні кредиту?

Задача 3. Під час вчинення нотаріальної дії у нотаріуса виник сумнів щодо справжності документів, як має діяти нотаріус? На який строк нотаріус може відкласти вчинення нотаріальної дії?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затверджено Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94 // Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: навч. посіб. – К.: А.С.К., 2001.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
7. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібн. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
8. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
9. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
10. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
11. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
12. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч. посібн. / за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680 с.

ТЕМА 5. *Нотаріат та охорона приватних прав*

Практичне заняття № 8

Час проведення заняття: 2 год.

Мета: ознайомити студентів процедурою і правилами нотаріальної охорони права власності; правилами нотаріальної охорони зобов'язальних прав; розкрити зміст і правила нотаріальної охорони спадкових і сімейних прав; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Накладення та зняття заборони щодо відчуження нерухомого, рухомого майна (майнових прав на нерухоме майно) та транспортних засобів, що підлягають державній реєстрації.
2. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна.
3. Процесуальний порядок вчинення нотаріального провадження із вжиття заходів щодо охорони спадкового майна.

Завдання. Вирішити задачі:

Задача 1. До нотаріуса звернувся І. із заявою про видачу свідоцтва про право на спадщину. До спадкоємців за законом належала також дочка спадкодавця від першого шлюбу. Між спадкоємцями виник спір щодо розподілу спадкового майна – автомобіля, оскільки кожна спадкоємиць бажала отримати автомобіль в натурі. Дочка просила нотаріуса не видавати свідоцтва про право на спадщину, оскільки бажала звернутись до суду. Які процесуальні строки передбачені у цьому випадку? Чи повинен нотаріус повертати І. державне мито, якщо нотаріальна дія не буде вчинена через вирішення судом справи про розподіл спадкового майна?

Задача 2. Нотаріус, вчиняючи підготовчі нотаріальні дії звернув увагу на нервовий стан заявника М., який неодноразово просив прискорити процес посвідчення моди щодо купівлі – продажу квартири. Крім того, у нотаріуса виклала сумнів печатка на рішенні органу опіки та піклування про згоду на посвідчення цієї угоди. Як у цьому випадку повинен діяти нотаріус? Запропонуйте власні варіанти вирішення цієї ситуації.

Задача 3. Нотаріус на прохання З. звернувся до БТІ за довідкою – характеристикою на квартиру. Протягом місяця відповіді з БТІ нотаріус не отримав і на цій підставі не вчинив нотаріальну дію щодо купівлі-продажу квартири. З. звернувся до суду з позовом про відшкодування шкоди заподіяної порушення нотаріусом процесуального строку. Це відбулось через відмову покупців від укладення договору купівлі внаслідок порушення строку укладення угоди і повернення З. покупцям подвійної суми завдатку. Дайте правовий аналіз ситуації?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 02.04.1994 р. № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
7. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібн. - К., Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
8. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
9. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
10. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
11. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с. Радзієвська Л. Нотаріат в Україні. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 524 с.

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Циклової комісії з
правознавства Коледжу
ПВНЗ «КІДМУ КПУ»
І.П. Зеленко

_____ 2015 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

НОТАРІАТ УКРАЇНИ

галузь знань _____ 0304 Право _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціальність 5.03040101 – Правознавство

форма навчання _____ денна

(Шифр за ОПІ ВПІ 8)

Кіровоград – 2015 рік

Вступ

Самостійна робота студента є однією з основних форм організації навчання. Вона є найважливішим засобом оволодіння знаннями з кримінального права.

Мета самостійної роботи: сприяти закріпленню, поглибленню і узагальненню знань, одержаних слухачами (курсантами або студентами) за час навчання, виробленню навичок їхнього застосування для вирішення конкретного завдання. Під час виконання такої роботи у них виробляються навички і вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовуючи сучасні інформаційні засоби і технології.

Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями, вказівками і рекомендаціями викладача.

Забезпечення самостійної роботи здійснюється системою навчально-методичних засобів, які передбачені для вивчення певної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, робочі зошити, рекомендована наукова та фахова монографічна і періодична література, нормативні матеріали.

На самостійну роботу слухачам (курсантам або студентам) виділяється значна частина часу відведеного на вивчення цієї дисципліни. Саме тому якість засвоєння матеріалу залежить від того в якій мірі розвинуто навички пошуку і опрацювання нової інформації, поглиблення та уточнення знань, отриманих раніше.

Особливості цієї форми організації навчання виявляються в тому, що вона передбачає самоорганізацію і виконання слухачами (курсантами або студентами) багатьох дій спрямованих на один результат. Самостійно ознайомлюючись із новим матеріалом вони фактично виконують кілька супідрядних задач: визначають мету, виділяють невідоме, зосереджують увагу на головному, встановлюють взаємозв'язки між комплексами знань.

На якість самостійної роботи впливають наступні фактори:

- 1) міцне, свідоме володіння знаннями, на яких ґрунтується новий матеріал;
- 2) можливість актуалізації опорних знань;
- 3) доступність, чіткість викладу матеріалу у використовуваних джерелах;
- 4) рівень сформованості вмінь працювати з літературою.

Самостійна робота передбачає формування у слухача (курсанта або студента) нових понять, встановлення зв'язку нового із засвоєним матеріалом, пошук суперечностей між опорними і новими знаннями, готовність їх до самостійного пошуку матеріалу. Важливим елементом самостійної роботи є уміння узагальнювати. Воно визначає якісний рівень пізнання загалом.

Одна з особливостей самостійної роботи полягає в необхідності активного і творчого пошуку і засвоєння інформації на відміну від можливості її пасивного сприйняття на лекції. Пошук нових знань з певної теми змушує переглянути певну сукупність інформації, яка прямо не стосується заданої теми, однак дає можливість побудувати міцні асоціативні зв'язки і отримати системне уявлення про дане питання, уявити місце цього питання серед усієї сукупності знань. Під час самостійної роботи з літературою і джерелами слухач (курсант або студент) фактично будує свою систему знань з певної теми, з певного предмету, пов'язуючи їх з іншими теоретичними та практичними знаннями та навичками.

При самостійній роботі найбільші затрати праці припадають на читання і конспектування першоджерел.

ТЕМА 1. “Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні”

Мета: ознайомити студентів з предметом і поняттям нотаріату в Україні, системою і принципами, об'єктами і суб'єктами нотаріату України; розкрити зв'язок нотаріального процесу з іншими дисциплінами; визначити компетенцію нотаріальних органів, дослідити принципи діяльності органів нотаріату; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Предмет та метод нотаріального процесуального права.
2. Місце норм, що регулюють діяльність нотаріату, в системі права.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання необхідно засвоїти предмет нотаріального процесу, вивчити основні поняття теми - "нотаріальний процес", "нотаріальна процедура", "нотаріальне провадження", "нотаріальна дія"; розкрити методи нотаріального процесу. Метод правового регулювання нотаріального процесу слід визначити як диспозитивно-санкціонований. Цю позицію можна аргументувати тим, що для відкриття нотаріального провадження вирішальне значення має особиста ініціатива особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії.

При підготовці на друге питання необхідно засвоїти, що основна функція теорії нотаріального процесу - забезпечення всіх заінтересованих осіб об'єктивною інформацією щодо регламентації відносин, які складаються при вчиненні нотаріальних проваджень, удосконалення порядку діяльності нотаріусів тощо. Варто звернути увагу на той факт, що нотаріальний процес будучи певним порядком, у якому реалізується діяльність нотаріуса щодо вчинення нотаріальних дій, являє, насамперед, сукупність дій суб'єктів та правовідносини між ними, які зумовлені вчиненням нотаріальних проваджень та регулюються нотаріальною процедурою. Нотаріальна процедура закріплена у норма законодавства про нотаріат, зокрема у Законі України «Про нотаріат» та у Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України.

Завдання. Написати реферати на тему:

1. Роль нотаріату як інституту превентивного правосуддя.
2. Зміст професійної етики нотаріуса.
3. Система нотаріальних органів України.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте предмет та метод нотаріального процесуального права.
2. В чому полягає роль нотаріату як інституту превентивного правосуддя? Що означає термін «превентивний захист»?
3. Розкрийте поняття нотаріату та нотаріальної діяльності.
4. Розкрийте зміст поняття «нотаріальна процедура» і «нотаріальне провадження».
5. Визначте предмет та завдання нотаріальної діяльності.
6. Визначте функції та методи правового регулювання нотаріального процесу.
7. Розкрийте зміст принципів діяльності органів нотаріату.
8. Проаналізуйте принцип дотримання таємниці вчинення нотаріальних дій та принцип сприяння у здійсненні прав і законних інтересів.
9. Визначте місце норм, що регулюють діяльність нотаріату, в системі права.

Література

1. Конституція України від 28.06.1998.
2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
3. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
4. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
5. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
6. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
7. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

ТЕМА 2. «Нотаріальний процес»

Мета: ознайомити студентів з суб'єктами нотаріального процесу та їх класифікацією, системою та компетенцією нотаріальних органів; розкрити зміст стадій нотаріального процесу; визначити компетенцію приватних і державних нотаріальних органів, дослідити принципи діяльності органів нотаріату; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Класифікація суб'єктів нотаріального процесу.
2. Поняття нотаріального процесу та його характерні ознаки.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання слід засвоїти, що до суб'єктів нотаріального процесу належать нотаріальні органи й особи, що беруть участь у здійсненні нотаріальних дій. Залежно від функцій і цілей участі всі суб'єкти нотаріального процесу можуть бути об'єднані в три групи: нотаріальні органи — державні та приватні нотаріуси, посадові особи місцевих органів виконавчої влади, консульські установи України; юридично заінтересовані особи (громадяни і юридичні особи, за дорученням яких чи стосовно яких відбувалися нотаріальні дії, та їхні представники (ч. 2 ст. 8 Закону); особи, не заінтересованих у результаті нотаріальної справи, але які також беруть участь у нотаріальному процесі (експерти, перекладачі, зберігачі й опікуни спадкового майна та ін.).

При підготовці на друге питання слід знати, що стадійність – це ознака нотаріального процесу, що визначає його динаміку, послідовність здійснення процесуальної діяльності. Стадія нотаріального процесу як його складова частина утворюється сукупністю нотаріальних процесуальних дій, спрямованих до однієї найближчої процесуальної мети, і характеризується просторово-часовими межами, специфічним колом суб'єктів, які мають певні права та обов'язки, властиві саме їм в цій стадії і володіють процесуальними документами, що видаються нотаріусом у даній стадії. Варто засвоїти такі обов'язкові стадії: порушення нотаріального провадження; підготовка до вчинення нотаріальної дії; розгляд нотаріальної справи по суті та написання нотаріального акта.

Завдання 1:

Задача 1. Військовослужбовець Щ., який перебував на лікуванні у госпіталі, посвідчив довіреність з правом передовіри на право управління належним йому автомобілем своєму сину. Коли його син звернувся до нотаріальної контори з проханням

посвідчити довіреність в порядку передовіри, то йому в цьому відмовили. Чи має право нотаріус вимагати лише нотаріально посвідчену довіреність для посвідчення довіреності в порядку передовіри?

Завдання 2. Підготувати доповідь на тему: «Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії».

Питання для самоконтролю

1. Дайте класифікацію суб'єктів нотаріального процесу.
2. Визначте права і обов'язки державних та приватних нотаріусів.
3. Визначте права і обов'язки стажиста нотаріуса.
4. Розкрийте зміст організації роботи державних нотаріальних контор.
5. Які стадії нотаріального процесу?
6. Визначте зміст стадії порушення нотаріальної справи.
7. Визначте зміст стадії підготовки до вчинення нотаріальної дії.
8. Визначте зміст стадії розгляду нотаріальної справи по суті.
9. Які види нотаріальних проваджень існують у нотаріальному процесі?
10. Що є предметом нотаріальної діяльності у цих видах нотаріальних проваджень?

Література

1. Конституція України від 28.06.1998.
2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
3. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
4. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
5. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
6. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
7. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

ТЕМА 3. «Загальні правила вчинення нотаріальних дій»

Мета: ознайомити студентів з процедурою вчинення нотаріальних дій, місцем та часом вчинення нотаріальних дій; розкрити особливості оплати вчинюваних нотаріальних дій, дослідити види витрат в нотаріальному процесі; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.
2. Вимоги, що пред'являються до нотаріальних документів.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання звернути увагу, що оплата вчинюваних нотаріальних дій регулюється статтями 19 та 31 Закону, відповідно до яких витрати в нотаріальному процесі складають: державне мито, що стягується за вчинення нотаріальних дій нотаріальними конторами і органами місцевого самоврядування, а також за видачу дублікатів нотаріально посвідчених документів; плата за надання державними нотаріусами

додаткових послуг правового характеру, не пов'язаних з вчиненими нотаріальними діями, а також технічного характеру; оплата вчинених приватними нотаріусами нотаріальних дій згідно зі ст. 31 Закону, стягнута за домовленістю між нотаріусом і громадянином чи юридичною особою, що звернулася за здійсненням нотаріальних дій; оплата додаткових послуг правового характеру, наданих приватними нотаріусами, стягнута за домовленістю; оплата фактичних витрат, пов'язаних з виїздом державного нотаріуса (посадової особи виконкому) за межі нотаріальної контори (виконкому) для здійснення нотаріальних дій та інші витрати.

При підготовці на друге питання слід визначити основні вимоги, що пред'являються до нотаріальних документів. Так, до документів, що представляються для вчинення нотаріальних дій, пред'являються певні вимоги, які забезпечують законність і обґрунтованість нотаріальних дій. Не приймаються для здійснення нотаріальних дій документи, що мають підчищення або дописки, закреслені слова чи інші не обговорені виправлення, документи, текст яких неможливо прочитати внаслідок ушкодження, а також написані олівцем (див. ст. 47 Закону України «Про нотаріат».

Варто звернути увагу, що нотаріус (чи інша посадова особа), який вчиняє нотаріальну дію, не повинний приймати документи, якщо вони не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що порочать честь і гідність громадян (див. ст. 49 Закону). Треба знати, що якщо документ, що підлягає посвідченню чи засвідченню, викладений неправильно чи неграмотно (або складений з порушенням вимог чинного законодавства), нотаріус пропонує особі, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, виправити його або скласти новий. На прохання заінтересованої особи документ може бути складений нотаріусом.

Слід пам'ятати, що оскільки від нотаріусів повинні виходити документи, написані ясно і чітко, закреслювання і виправлення варто допускати лише в крайніх випадках, коли неможливо чи занадто важко скласти або одержати новий документ або виправлення тексту незначні й не стосуються головних моментів. За інших обставин нотаріусу краще наполягати на пред'явленні документа без виправлень і підчищень. Якщо справжність наданого документа породжує сумнів, нотаріус вправі затримати цей документ і направити його до експертної установи для проведення відповідного дослідження, про що виносить постанову.

Завдання:

Підготувати таблицю «Оплата вчинюваних нотаріальних дій» з графами: номер за порядком, найменування послуги(тарифу), характеристика. Слід використовувати наступні документи:

- Наказ "Про затвердження Примірнього положення про порядок надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також послуг технічного характеру" № 3/5 від 04.01.98 р.144;
- Декрет Кабінету Міністрів України "Про державне мито";
- Указ Президента України від 10 липня 1998 року № 762/98 "Про впорядкування справляння плати за вчинення нотаріальних дій".

Питання для самоконтролю

Яка система принципів нотаріального процесу?

Визначте зміст принципу обґрунтованості нотаріальних актів.

Визначте зміст принципу таємниці вчинення нотаріальних дій.

Визначте зміст принципу диспозитивності у нотаріальному процесі.

5. Визначте зміст принципу безпосередності у нотаріальному процесі.

6. Які загальні правила вчинення нотаріальних дій передбачені чинним законодавством?

7. Які особливості вчинення нотаріальних дій за робочим місцем нотаріуса?

8. Які існують підстави та строки відкладення і зупинення нотаріального провадження?

9. На підставі яких документів нотаріус встановлює особу, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-XII //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом МЮ України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
8. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
9. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
10. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
11. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: навчальний посібник / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
12. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

ТЕМА 4. *Посвідчення безспірних фактів*

Мета: ознайомити студентів з основними правилами посвідчення безспірних фактів; фактами, які зобов'язаний встановити нотаріус при посвідченні правочинів; розкрити зміст та процедуру посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності; визначити загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності.
2. Загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна.

Методичні рекомендації

При підготовці на перше питання необхідно визначити факти, які повинен встановити нотаріус при посвідченні правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності, а саме: виконання продавцем обов'язку повідомити всіх інших учасників спільної часткової власності про свій намір продати свою частку сторонній особі з вказівкою ціни та інших умов, на яких вона продається; відмова учасників спільної часткової власності від здійснення права переважної купівлі; або закінчення місячного строку на здійснення права переважної купівлі (фактична відмова); або відмова інших співвласників спільної часткової власності отримати надіслані на їхню адресу заяви продавця про намір продати свою частку; або невідомість адреси інших співвласників

спільної часткової власності; дійсність заяви про відмову або фактичної відмови від права переважної купівлі (протягом трьох місяців).

При підготовці на друге питання необхідно опрацювати загальні правила посвідчення правочинів про відчуження нерухомого майна. Так, при посвідченні правочинів про відчуження нерухомого майна нотаріусом перевіряються: право власності (довірчої власності) відчужувача на майно, що відчужується, та, у передбачених законодавством випадках, документи, що підтверджують державну реєстрацію прав на це майно в осіб, які його відчужують; відсутність заборони відчуження або арешту майна; дотримання обов'язку батьками, опікунами або піклувальниками внести суму за відчужене майно на рахунок неповнолітньої або недієздатної особи у банківській установі (у разі, якщо такий обов'язок був покладений органами опіки та піклування); вартість майна (для обчислення державного мита).

Завдання. Підготувати реферат на тему: «Особливості видачі свідоцтва про придбання нерухомого майна, що є предметом іпотеки».

Питання для самоконтролю

1. На які органи державної влади покладається охорона майна?
2. Які заходи приймаються щодо охорони окремих видів майна (цінності, бібліотека, картини, антикваріат та ін.)
3. Визначте перелік витрат з охорони майна і порядок їх стягнення.
4. В чому полягає зміст посвідчення факту часу пред'явлення документів?
5. Визначте зміст посвідчення факту про передачу заяв фізичних і юридичних осіб, нотаріуса іншим фізичним і юридичним особам.
6. Визначте зміст вчинення морських протестів.
7. Розкрийте зміст посвідчення факту, що фізична чи юридична особа є виконавцем заповіту та видача про це свідоцтва, фактів, що фізична особа є живою та перебування фізичної особи у певному місці.
8. Визначте процедуру посвідчення факту прийняття у депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів.
9. Розкрийте зміст посвідчення правочинів, заповітів і довіреностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 02.04.1994 р. № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом МЮ України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
8. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
9. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
10. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К., Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
11. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
12. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.

13. Лист МЮ України № 17-12/44 від 10.04.1998 “Про реєстрацію біржами угод купівлі-продажу”.
14. Наказ Міністерства юстиції України від 29.06.1999 № 36/5 “Про вжиття заходів по захисту нотаріально оформлених документів”.
15. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
16. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
17. Єрух А. М., Козьяков. Практичний курс нотаріату.-К.,:Істина, 2006.-576с.
18. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч.посібн. за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680с.

ТЕМА 5. Посвідчення безспірних прав

Мета: ознайомити студентів процедурою і правилами нотаріальної охорони права власності; правилами нотаріальної охорони зобов'язальних прав; розкрити зміст і правила нотаріальної охорони спадкових і сімейних прав; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Видача свідоцтва про право на спадщину.
2. Видача свідоцтва про придбання нерухомого майна, що є предметом іпотеки.

Завдання. Підготувати доповідь на тему: «Особливості перевірки право- та дієздатності осіб, що звернулись за вчиненням нотаріальних дій».

Питання для самоконтролю

1. За якими правилами визначається місце видачі свідоцтва про право на спадщину?
2. Які документи мають доказовий характер при видачі свідоцтва про право на спадщину?
3. Які є особливості видачі свідоцтва про право на спадщину за законом та за заповітом?
4. За чією ініціативою може бути видане свідоцтво про право власності на долю у спільному майні подружжя?
5. Які особливості видачі свідоцтва про придбання нерухомого майна, що є предметом іпотеки?
6. Визначте зміст посвідчення факту про передачу заяв фізичних і юридичних осіб, нотаріуса іншим фізичним і юридичним особам.
7. Розкрийте зміст посвідчення правочинів, заповітів і довіреностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 02.04.1994 р. № 127/94.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом МЮ України від 02.03.2004 р. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.01.1992 № 2 “Про судову практику по справах по скаргах на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні”.

7. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами справ про спадкування” від 24.06.1983 із змін. від 25.12.1992 №13.
8. Інструкція “Про порядок ведення єдиного реєстру нотаріусів”, затв. Наказом Міністерства юстиції України від 27.05.1999 № 2615.
9. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
10. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібник. - К., Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
11. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч. посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. - К.: Атака. - 2006. - 324с.
12. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. - К.: Юрінком Інтер. - 2010 - 312 с.
13. Лист МЮ України № 17-12/44 від 10.04.1998 “Про реєстрацію біржами угод купівлі-продажу”.
14. Наказ Міністерства юстиції України від 29.06.1999 № 36/5 “Про вжиття заходів по захисту нотаріально оформлених документів”.
15. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. - К.: Либідь. - 2003.- 228 с.
16. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. - К.: Юрінком Інтер. 2009. - 400 с.
17. Срух А. М., Козьяков. Практичний курс нотаріату.-К.,:Істина, 2006.-576с.
18. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч.посібн. за ред. Ю.В. Нікітіна. - К.: КНТ, 2007. - 680с.

ТЕМА 6. *Нотаріальні дії, спрямовані на надання документам виконавчої сили*

Мета: ознайомити студентів процедурою і правилами нотаріальної охорони права власності; правилами нотаріальної охорони зобов’язальних прав; розкрити зміст і правила нотаріальної охорони спадкових і сімейних прав; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Затрати спадкоємців при отриманні спадщини.
2. Зміст поняття держмити та його розмір.
3. Порядок сплати держмити та пільги по його сплаті.

Завдання. Вирішити наступні задачі:

Задача 1. При встановленні особи С. нотаріусом було помічено, що фотокартка переклеєна. Як у цьому випадку має діяти нотаріус?

Задача 2. Громадянин Ц. звернувся до нотаріуса, але вчинення нотаріального провадження останнім було зупинено у зв’язку з розглядом справи про визнання іншої сторони правочину, гр. П., недієздатним. Після того як судом було відмовлено у визнанні цього громадянина недієздатним, сторони хотіли звернутися за посвідченням правочину, але їм стало відомо, що нотаріус припинив свою діяльність. Дайте консультацію сторонам, в який орган їм необхідно звернутися для відновлення провадження за яке вони здійснили оплату.

Задача 3. Нотаріус попередив заявника, що вчинення нотаріальної дії відкладається на 2 місяці, оскільки документи надані ним не в повному обсязі і деякі з них необхідно направити на експертизу. Тому відповідно до Закону України „Про нотаріат” для кожного ускладнення передбачено певний строк на який вчинення нотаріального процесу

відкладається. Чи правомірно діяв нотаріус? Чи може бути продовжений строк для вчинення нотаріального провадження, якщо нотаріус перебуває у відпустці?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
 2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
 3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
 4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затв. Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94 // Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: навч. посіб. – К.: А.С.К., 2001.
 5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затв. наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
 6. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
 7. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібн. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
 8. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч.посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
 9. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
 10. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
 11. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Сфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
- Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч. посібн. / за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680 с.

ТЕМА 7. *Нотаріат та охорона приватних прав*

Мета: ознайомити студентів процедурою і правилами нотаріальної охорони права власності; правилами нотаріальної охорони зобов'язальних прав; розкрити зміст і правила нотаріальної охорони спадкових і сімейних прав; сприяти формуванню та розвитку навичок щодо дотримання норм нотаріального процесу в сучасних умовах розвитку правової держави; сприяти чіткому розумінню студентами основних тенденцій розвитку нотаріального процесу в Україні.

План

1. Нотаріальна охорона права власності.
2. Нотаріальна охорона спадкових і сімейних прав.

Завдання 1. Підготувати реферати на тему: «Щодо розгляду питання вжиття заходів до охорони спадкового майна», «Суперечливість питання прийняття в депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів».

Завдання 2. Вирішити наступні задачі:

Задача 1. В. надав нотаріусу документи для посвідчення договору купівлі-продажу будинку, який належав йому на праві власності. Але достовірність наданих документів у нотаріуса викликала сумнів і він виніс постанову про направлення документів на експертизу. Чи правомірно вчинив нотаріус, якщо В. заперечував правомірність проведення експертизи, мотивуючи це відсутністю часу та коштів?

Задача 2. В. звернувся до приватного нотаріуса, сплативши у визначеному розмірі плату за посвідчення договору дарування. Він вимагав від нотаріуса скороти процес роз'яснення його прав та наслідків вчинюваної угоди. Чи має зобов'язаний нотаріус роз'яснювати права клієнта?

Задача 3. Громадянин Л. звернувся до нотаріуса для посвідчення своєї згоди на усиновлення його дитини. Після роз'яснень, наданих нотаріусом, Л. просив нотаріуса відкласти вчинення нотаріальної дії, оскільки йому необхідний час для прийняття остаточного рішення. Який час нотаріус має право надати Л. для прийняття остаточного рішення? Чи передбачено законодавством такий випадок?

ЛІТЕРАТУРА

1. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. №3425-ХІІ //ВВРУ. – 1993. - №39.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К.: Атака. – 2003. – 416с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. //ВВРУ. – 2002. - №21-22.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. //ВВРУ. – 2002. - №3-4. Консульський статут України / Затверджено Указом Президента України 2 квітня 1994 року № 127/94 // Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: навч. посіб. – К.: А.С.К., 2001.
5. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України /Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 2 березня 2004 року. // ВВРУ. - 2004. - № 38.
6. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу. - К.: Знання, 2013. - 596 с.
7. Комаров В. В. Нотаріат України: Навч. посібн. - К.,Юрінком Інтер, 2010.-240 с.
8. Медвідь Ф.М., Усенко В.Ф., Медвідь Я.Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навч.посібн. / [за ред. Ф.М. Медвідя]. – К.: Атака. – 2006. – 324 с.
9. Нотаріальне посвідчення договорів. Практичні рекомендації / [за заг. ред. В.М.Черниша]. – К.: Юрінком Інтер. – 2010 – 312 с.
10. Нотаріальний процес: монографія / С.Я. Фурса. – К.: Либідь. - 2003.– 228 с.
11. Нотаріат в Україні: законодавство, суд, практика / М-во юстиції України; [за заг. ред. Л.В.Єфіменка]. – К.: Юрінком Інтер. 2009. – 400 с.
12. Л.С. Кміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко Нотаріат в Україні: Навч. посібн. / за ред. Ю.В. Нікітіна. – К.: КНТ, 2007. – 680 с.